

VII 50

WRZESIEŃ

Jeleniogórski

19-27 WRZEŚNIA 1970

JELEŃIA GÓRA, WRZESIEŃ 1970

„Wrzesień Jeleniogórski 1970”

Wydawca: Komitet Organizacyjny Obchodów „Września Jeleniogórskiego”

J.Z.Graf. zam. 1620/70 1000 1/3 A4, C-17/790/70

Zapraszamy na dwunasty „Wrzesień Jeleniogórski”

Ratusz

Fot. Adamski

Podtrzymując świąteczną atmosferę roku 1970 — roku obchodów dwudziestopięciolecia powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy — władze partyjne i administracyjne Jeleniej Góry, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Jeleniogórskiej, jubilei i jubilatki — zakłady przemysłowe, instytucje, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe — zapraszają na WRZESIEN JELENIOGORSKI.

Doroczne święto stolicy Karkonoszy przypadające w dniach od 19 do 27 września 1970 roku, przebiegać będzie pod hasłem prezentacji 25-letniego dorobku. Zapraszamy do zakładów pracy, z których większość dokonała już podsumowania swoich osiągnięć. Zachęcamy do wstąpienia do uczelni i szkół, gdzie po wielu latach, na koleżeńskich zjazdach spotkają się i najstarsi, i najmłodszy wychowankowie. Środowiska twórcze, towarzystwa społeczno-kulturalne przygotowują na ostatnią dekadę września przegląd swojego dorobku i swoich doświadczeń. Kluby zapraszają z nowym rokiem kulturalnym na świąteczne imprezy. Czekają na widzów Państwowy Teatr Dolnośląski, który przygotowanymi premierami inauguruje drugie ćwierćwiecze swojej działalności.

Nie odbędą się w tym roku Spotkania Teatrów Wędrujących — gdyż Teatr przechodzi ostatni etap renowacji, dzięki której zyska nowy wystrój i nowoczesną

aparaturę sceniczną. Z okazji jubileuszu odwiedzą go zespoły z Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Jugosławii, kontynuując rozpoczętą współpracę gościnnymi występami.

Święto Jeleniej Góry otworzy miasto dla gości. Prezentując dokonania minionych dwudziestu pięciu lat — można będzie spojrzeć wstecz na ten pierwszy, 1945 rok.

Ta data przynależy już do historii. Dla części jeleniogórczan — historia ta utożsała się z biografią. Tych już, niestety, pozostało niewiele. Ich to pamięć wskrze-

sza klimat owego pionierskiego roku. Spoglądając wstecz na to, co zastaliśmy w naszym mieście — i przyrównując do stanu obecnego — spróbujmy powiedzieć, co może być dumą, chlubą mieszkańców i gospodarzy miasta, co jest owocem ich ćwierćwiekowego działania.

Przeżyjmy to jeszcze raz... a wówczas, wędrując ulicami nowych dzielnic, snując się podcieniami Rynku, wsluchując w głosy aktorów jeleniogórczkiego Teatru, włączając się w barwny nurt żakinady — wyraziściej zdołamy dostrzec ślady naszej ćwierćwiekowej obecności w mieście Macierzy przywróconym.

PRZEŻYJMY TO JESZCZE RAZ

„Nasz powrót na piastowskie rubieże, to (...) przejaw sprawiedliwości dziejowej i wyraz zwycięstwa historycznej prawdy...”

(Julian Bartosz „Racje naszego powrotu” — „Dolny Śląsk w Polsce Ludowej”)

Jelenia Góra to miasto, które 25 lat temu zostało objęte aktem sprawiedliwości dziejowej. Założone, jak podają historycy, 862 lata temu, położone u zbiegu Bobra i Kamiennej na wysokości 320—400 m, miasto do chwili obecnej zachowało zabytki, świadczące o jego polskiej, piastowskiej przeszłości. Odżyła ona, kiedy zjawili się tu Polacy. Badania archeologiczne, trud włożony w rozwój przemysłu, oświaty, kultury — pomnażały argumenty na rzecz sprawiedliwości, jaka się dokonała.

W dniu 9 maja roku 1945, w pamiętnym dla Europy Dniu Zwycięstwa pojawiły się o godzinie 17 na ulicach miasta radzieckie motocykle patrolowe. Wyzwoleniu Jeleniej Góry nie towarzyszyły walki, powodujące w innych miastach ruiny i zgliszcza. Stanisław Linowski, autor nagrodzonej pracy nadesłanej na konkurs, ogłoszony

Neptun obok Ratusza

Fot. Adamski

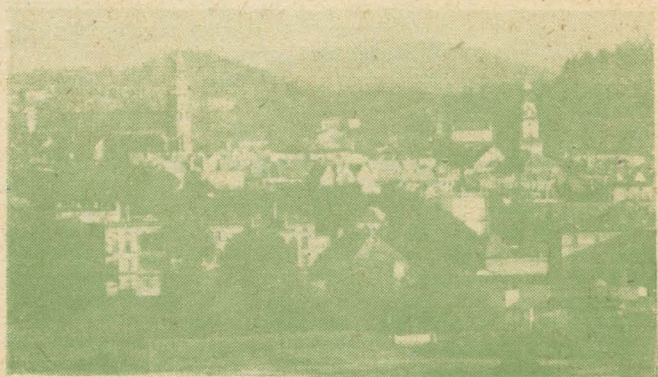
przez redakcję tygodnika „Polityka”, w następujący sposób pisze o tych terenach: „Po gruzach i brudach, które w Gubernatorstwie pozostawiła okupacja, podgórze Sudetów wydawało się oazą ładu i czystości.”

22 maja jest datą, wyznaczającą początek polskiej administracji w Jeleniej Górze. Wówczas to przybył Wojciech Tabaka, pełnomocnik RP, przewodzący osiemnastoposobowej grupie, oddelegowanej z Trzebnicy.

Nastaly dni organizowania i sprawowania władzy, zabezpieczenia zakładów przemysłowych, urzędów, instytucji użyteczności publicznej.

W atmosferze niebezpieczeństwa i skrywanej wrogości dokonywała się ta dziejowa sprawiedliwość. Sami wśród wielkiej liczby pokonanych, w każdej chwili narażeni byli na utratę życia — własnego i swoich rodzin. Niedobitki faszystowskiej armii, zgrupowane w dwóch bandach: Wilkołacy i Wolne Niemcy, znajdujące naturalne schronienie w górach i lasach, kontynuowały ludobójcze dzieło. Wydawnictwo „By inni mogli żyć spokojnie” podaje dokładne liczby ofiar, wśród których nie brak nazwisk jeleniogórczan. Aktywiści, milicjanci, społecznicy ginęli za sprawą członków fanatycznych band. Najważniejszą zatem sprawą było osiedlenie jak największej liczby Polaków, którzy mogliby zagospodarowywać miasto i obronić się przed niedobitkami wrogiej siły.

Przyjeżdżali przesiedleńcy, repatrianci, osadnicy wojskowi. Należało zapewnić im żywność, mieszkanie, bezpieczeństwo. Dla usprawnienia społecznego życia powo-

Starówka

Fot. Szkop

lano referaty: aprowizacji, kwaterunkowy, przemysłowy, a następnie — organizacyjny, budowlany i inne. Niebawem zaczynają funkcjonować polskie instytucje: 22 czer-

wca — poczta, 25 — bank, 28 — PKP. Już w maju podjęto przygotowania do organizowania szkolnictwa, obejmując w posiadanie i zabezpieczając szkolne mienie.

W czerwcu działały już komitety PPR, PPS, SL i SD. Milicja Obywatelska, Miejska Zawodowa Straż Pożarna czuwały nad publicznym bezpieczeństwem. Polski Czerwony Krzyż prowadzi punkt dożywiania i dom noclegowy. Nie ma pieniędzy, trudno o żywność. Żeby zrozumieć trudności tamtych dni i pojąć stopień ofiarności pionierów trzeba wiedzieć, że nie było funduszy, że wsporniki, nowoczesne skarbcze i kasy były rozprute i opróżnione. Dopiero po paru miesiącach wpłynęła zaliczka z Urzędu Wojewódzkiego, na razie zaś trzeba było znaleźć inne źródła wpływów. A tymczasem należało zapewnić środki na utrzymanie szpitala, dróg, na oświatę, kulturę, bezpieczeństwo publiczne. Od lipca otwarty bowiem był szpital, sąd, spółdzielnia spożywców.

Mimo tych trudności — napływała i zostawała tu ludność polska, funkcjonowała rzeźnia, wodociągi, zakład oczyszczania miasta, miejska komunikacja. Inna sprawa, że w zakładzie oczyszczania miasta tabor stanowiło parę koni i wozów, a pierwszy tramwajarz zaczął pełnić swoje obowiązki na tej zasadzie, że kiedyś jechał tramwajem.

Innym poważnym zadaniem było zabezpieczenie zakładów przemysłowych. W czasie okupacji zatrudniano

w nich jeńców, a z końcem wojny maszyny, urządzenia zaczęto wywozić w głąb Niemiec. Grupa Operacyjna, która natychmiast, z chwilą wyzwolenia, wkroczyła do Jeleniej Góry, miała niebagatelne zadanie, przejęcia i zabezpieczenia fabryk. Pieczę nad tym gospodarczym potencjałem sprawowała Straż Przemysłowa w liczbie 120 osób. W miarę przybywania fachowych sił — zaczęto uruchamiać produkcję. Dowodem aktywności jeleniogórskiego środowiska było przeniesienie do tego miasta obrad Zjazdu Przemysłowego w dniach 28 i 29 sierpnia roku 1945. Z tej okazji wyszło drukiem pierwsze polskie drukowane słowo w tym mieście — jednodniówka „Głos Pogranicza”.

Wielkie przeżycie dla społeczeństwa stanowiło premierowe przedstawienie Wojewódzkiego Teatru Dolnośląskiego — pierwszego polskiego teatru na Ziemiach Zachodnich i Północnych. „Śluby panięskie” okazały się pierwszym polskim spektaklem na odzyskanych ziemiach. Działalność teatru szła w parze z innymi formami kulturalnej aktywności młodego środowiska. Powołany na początku sierpnia Referat Kultury i Sztuki zabezpieczał zabytki, muzealne eksponaty, instrumenty muzyczne, prowadził rejestrację ludzi sztuki. Dziennikarze, literaci, plastycy chętnie przyjeżdżali do Jeleniej Góry, gdyż tu stwarzano im znakomity klimat do działania i twórczości.

Nie dziwnego zatem, że rychło powstały tu oddziały wrocławskich czasopism, a już w listopadzie w Jeleniej Górze wydrukowany został pierwszy numer miesięcznika „Nauka i Sztuka”, firmowanego przez znakomitych uczonych.

Polaków przybywało. Z końcem wakacji aktualna stała się sprawa zapewnienia dzieciom nauki w szkole, 16 września rok szkolny rozpoczęło 72 uczniów w szkole nr 1. Dzień potem otwarło podwoje Państwowe Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące. Równocześnie powstała Państwowa Szkoła Przemysłowa, a następnie Państwowe Gimnazjum Technologiczne i Kupieckie, z którego w rok później utworzono Państwowe Gimnazjum Elektryczne oraz Państwowe Gimnazjum i Liceum Handlowe.

Wojna pozostawiła w Polsce blisko pół miliona sierot. W listopadzie 1945 powstało w Jeleniej Górze Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, które zakładało żłobki, przedszkola, świetlice, pogotowia opiekuńcze, izbę dworcową, punkty opieki nad samotnymi wdowami z dziećmi.

Powołana do życia Młodzieżowa Organizacja TUR zakłada klub sportowy, organizuje wycieczki, utrzymuje kontakt z warszawskimi szkołami. To właśnie w Jeleniej Górze zostały zapoczątkowane nasze międzynarodowe kontakty województwa, kiedy to na meczu spotkały się

Manifestacja w wyzwolonej Jeleniej Górze

Fot. archiwum

zespoły czechosłowacki i jeleniogórski, a nasz zespół wygrał wynikiem 4:1.

W końcu września rozpoczyna działalność Komenda Dolnośląskiej Chorągwi Harcerzy z siedzibą w Jeleniej Górze. Od sierpnia czynne jest Archiwum. Od połowy lipca trwa organizowanie związków zawodowych. Wyświetlają filmy czynne od września kina. Zapaleńców powietrznego sportu skupia od listopada Aeroklub Jeleniogórski. Jesienią sprawy turystyki przejmuje Dolnośląskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Organizuje ono wycieczki, wydaje przewodniki i informatory, prowadzi schroniska, pensjonaty i hotele.

Atmosferę tamtych dni, tygodni, miesięcy charakteryzuje entuzjazm, wyzwianie energii, zapału, ufność w siłę polskiego umysłu i polskich rąk. Koniec roku przynosi uruchomienie produkcji, uzupełnianie braków, rozwijanie sieci handlu i usług, placówek kulturalnych i oświatowych. Pierwsze koncerty, pierwsze odczyty, pierwsze kiermasze książek... Narady, zebrania organizacji partyjnych, Związku Uczestników Walki Zbrojnej,

Związku Osadników Wojskowych. Znikają niemieckie napisy, niemieckie szyldy, niemieckie pomniki. Wracą polskość do miasta — wiekowego grodu Krzywoustego.

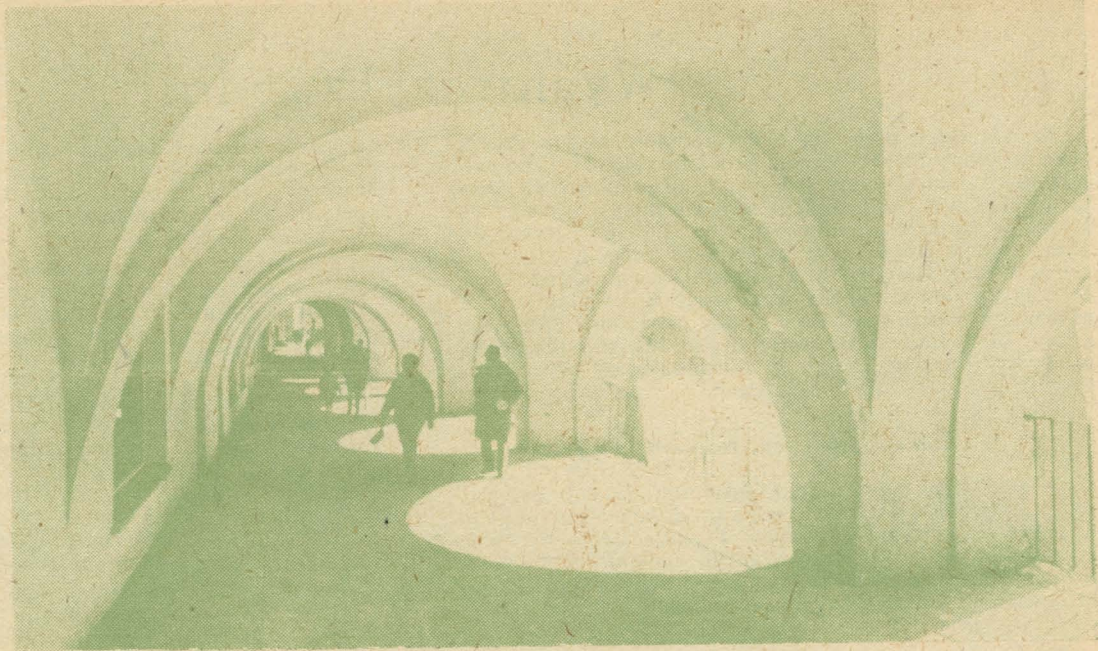
Miasto liczące w roku 1938 — 33 tysiące mieszkańców — w chwili wyzwolenia zamieszkuje 40.000 osób. Dwadzieścia pięć lat temu, we wrześniu w Jeleniej Górze mieszka 10,1 tysiąca Polaków (22 maja było ich osiemnastu) oraz 27,9 tys. Niemców. W listopadzie jest już ponad 13 tysięcy, a w styczniu 1946 — blisko 18 tysięcy Polaków. Dalszy dynamiczny rozwój polskiego miasta i polskiej społeczności wyraża się w zwiększającej się liczbie polskich obywateli, których w 1947 było 34.000, dziesięć lat później — 47.000, a w roku 1967 — 54 tysiące mieszkańców. Obecnie w Jeleniej Górze mieszka 56.167 obywateli.

Autorzy wspomnień z pionierskiego okresu, dziennikarze, literaci wówczas tu przebywający — jednogłośnie mówią o oazie spokoju, dostatku, niezburzonych domach, ocalałych drogach i mostach. Czy to znaczy, że lata, które nastąpiły w wyzwolonym mieście, polegały na zachowaniu

i spożytkowaniu tego, cośmy w Jeleniej Górze zastali? Wystarczy jednak zajrzeć do sprawozdań, a wtedy wyłoni się prawdziwy obraz splądrowanych fabryk, zużytych przestarzałych urządzeń, których nie zdążyli Niemcy wywieźć, mieszkalnego centrum, wzniesionego jeszcze po wojnie trzydziestoletniej, gdzie wąska zabudowa uliczek kryła ciemne, wilgotne kamieniczki, mroczne korytarze, karkołomne klatki schodowe, wyposażone w krany na użytek mieszkańców... Wyposażenie tych domostw urągało potrzebom cywilizowanej społeczności, która w nowych

warunkach ustrojowych miała prawo do jasnych, suchych, ciepłych mieszkań. I nikt nie stanowi wyjątku w prawach do zaspokojenia tych potrzeb. Nie wystarczyły zatem domy w willowych dzielnicach Jeleniej Góry, służące w dawnej rzeczywistości tylko wybranym. Nie wystarczyły mizerne pozostałości niemieckiej gospodarki... Trzeba było dwudziestu pięciu lat, żeby owoce wysiłku i trudu jeleniogórczan stały się widoczne we wszystkich dziedzinach dokonań, żeby przeobrażały miasto w prężny ośrodek przemysłowy, budowlany, oświatowy i kulturalny...

*Podcienia
jeleniogórskiego
Rynku*

Fot. Adamski

Wystarczyło 25 lat

Jelenia Góra przestała być ośrodkiem terenu, kuszącego li tylko turystycznymi urokami. Miasto uznawane jest obecnie za centrum jednego z najważniejszych (obok turoszowskiego, lubińskiego, wrocławskiego i wałbrzyskiego) — ośrodków przemysłowych Dolnego Śląska. Ponadto Jelenia Góra należy do jednego z pięciu wiodących rejonów budowlanych województwa wrocławskiego. Koncentracja wielu szkół, nie wyłączając filii wyższej uczelni, czyni z miasta poważny ośrodek oświatowy. Teatr zaś, kluby, biblioteka, kina, muzeum, środowisko plastyków, młodych literatów, muzyków i dziennikarzy wyznaczają żywy rytm kulturalnej aktywności.

Unikalność produkcji, rozmach eksportu

Jelenia Góra skupia taką ilość zakładów przemysłowych, że mogłyby stanowić bazę produkcji i zatrudnienia w kilku niektórych powiatach, 17 przedsiębiorstw państwowych (w tym 13 zarządzanych centralnie) i 6 spółdzielczych zatrudniają ponad 14 tysięcy pracowników, a cała gospodarka uspołeczniona — blisko trzydzieści tysięcy osób. Osiągają one przeciętną płacę 2.267 zł. Jeleniogór-

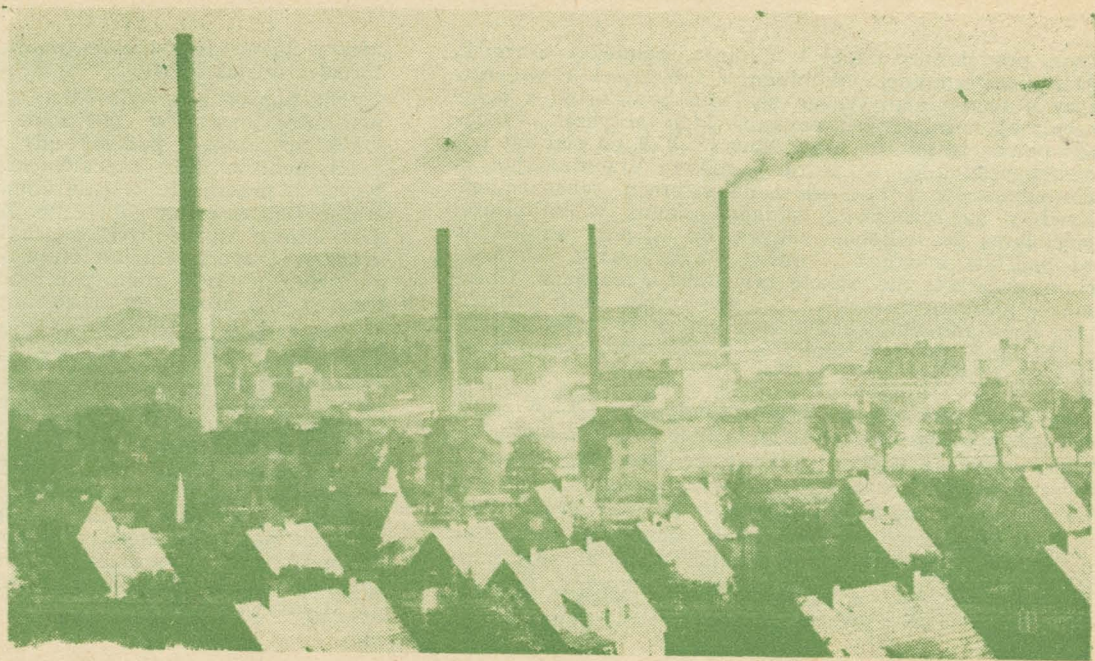
ski przemysł daje bogatą, różnorodną produkcję: włókno syntetyczne, wyroby farmaceutyczne, papier, energię elektryczną, części maszyn, szkło laboratoryjno-techniczne, szkło do celów oświetleniowych, przędzę czesankową, meble, odzież.

Znaczna część tych wyrobów trafia na zagraniczne rynki, np. frezy, leki, textra, odzież, tektura dachowa, czy różne gatunki szkła. Rozwój produkcji, wprowadzenie nowych asortymentów było możliwe dzięki rozbudowie zakładów, która nie jest bynajmniej procesem zamkniętym.

Wskaźnik udziału Jeleniej Góry w nakładach inwestycyjnych całego województwa wynosi 2,5 procent. Trwa rozbudowa Jeleniogórskich Zakładów Farmaceutycznych, powstaje „Hala B2” w Fabryce Narzędzi, prowadzi się rozbudowę i modernizację Jeleniogórskich Zakładów Optycznych. W „Celwiskozie” trwają prace przy budowie oczyszczalni ścieków i hałdowiska osadów. Rozrasta się i modernizuje Jeleniogórska Przędzalnia Czesankowa.

Przemysł jeleniogórski rokrocznie przekracza plany produkcyjne oraz zamierzenia eksportowe. Znaczny w tym udział mają Jeleniogórskie Zakłady Farmaceuty-

Zakłady
Włókien
Sztucznych
„Celwiskoza”

Fot. Adamski

nie urągało wszelkim potrzebom cywilizowanej społeczności. Nic dziwnego zatem, że Jelenia Góra stała się poważnym ośrodkiem budowlanym, a liczba izb oddawanych do użytku w tym mieście na 1000 mieszkańców, znacznie przekracza średnią krajową i wojewódzką. Jelenia Góra należy do miejscowości, które we wrocławskim otrzymały największą ilość nowych mieszkań. Wznoszą swoje bloki zakłady pracy, rozwija się spółdzielczość mieszkaniowa, budownictwo komunalne. Stoją nowe, okazałe budynki przy ulicy Wyczółkowskiego, na Osiedlu Pomorskim, na Wzgórzu Żymierskiego, nowymi ulicami świadczy swoją obecność Zabobrze — dzielnica pomyślana dla ponad 11 tysięcy mieszkańców. Po jej zakończeniu rozpoczną się prace przy wznoszeniu Zabobrza II — na następne 15 tysięcy mieszkańców. Z początkiem lat sześćdziesiątych rozpoczęto przebudowę zabytkowego centrum.

Rynek jeleniogórski, jako jedyny na Śląsku posiadający kompletną zabudowę podcieniową, w procesie przebudowy otrzymał wystrój zewnętrzny, zachowujący kształt renesansowych i barokowych kamieniczek. Wnętrze ich kryje nowoczesne mieszkania z kanalizacją, centralnym ogrzewaniem, z nowoczesnymi wygodami. Rekonstrukcja całkowita Rynku przewidziana jest w roku 1971, łącznie z mozaikową nawierzchnią i stylowym

oświetleniem. A zabytkowy ratusz w każde święto pięknie iluminowany, urokliwie zdobi zabytkowy Rynek.

Dalsze plany mówią o kompleksowej przebudowie Starego Miasta i o stworzeniu w nim nowoczesnego centrum handlowo-usługowego.

Piękno miasta wzbogacają nowe elewacje, ukwiecone ulice, odnowione drogi. Przez Jelenią Górę biegnie międzynarodowa trasa E 14, wiążąca Skandynawię z południem Europy oraz E 83 — łącząca Europę Środkową z Bałtykiem. Dziesiątki lat temu nie przewidywano, jak częstotliwie będą te drogi używane. Bardzo wąskie, nie były przystosowane do obsługi nasilonego ruchu kołowego. Należało je zatem poszerzyć i remontować.

Równocześnie prowadzone są kapitalne remonty obiektów mieszkalnych i przemysłowych. W samym tylko roku 1969 aż 38 jednostek realizowało zadania remontowe.

Na terenie miasta działa 7 przedsiębiorstw budowlano-montażowych, nie licząc samodzielnych oddziałów remontowo-budowlanych w większych zakładach. Nic dziwnego zatem, że lwia część inwestycji przypada na budownictwo. Mamy cztery nowe szkoły, w październiku maluchy zapełnią nowe przedszkole na Zabobrze, a nie jest ono pierwszą, zbudowaną po wojnie placówką wychowania przedszkolnego.

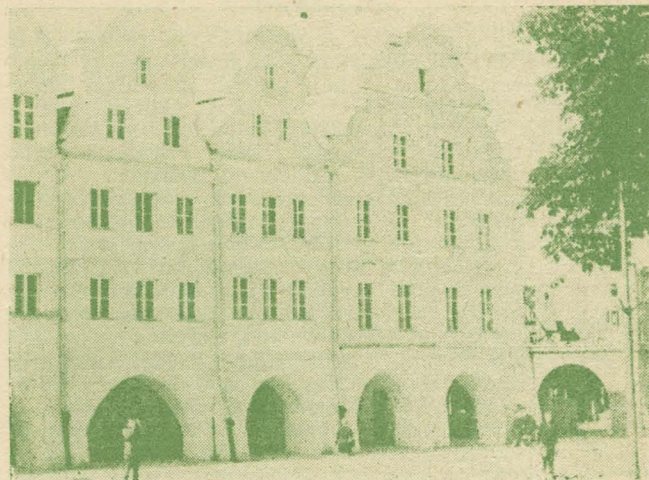
Słowo drukowane nie wystarczy. Może jedynie zestaw fotografów — czy lepiej — filmy zdołałyby oddać urok i wartość tego wszystkiego, co narosło w Jeleniej Górze w ćwierćwiekowym trudzie jej mieszkańców, w zabiegach jej gospodarzy.

Pożegnaliśmy tramwaje

Jadąc do Cieplic nie sposób nie dostrzec imponującej inwestycji — nowej zajezdni MPK. Ponad rok minęło od zlikwidowania w Jeleniej Górze trakcji tramwajowej. Niebawem nawet śladu nie będzie po zajmujących pół jezdnii szynach. Sprawna, szybka, docierająca do najbliższych zakątków komunikacja samochodowa zastąpiła wysłużone, kursujące po jednej linii tramwaje. Zwiększa się szybko tabor autobusowy MPK. Dziewięć linii łączy nie tylko różne dzielnice, ale i pobliskie miejscowości, co znacznie ułatwia dojazd pracownikom, zatrudnionym w jeleniogórskiej gospodarce. Nowa zajezdnia stanowi znakomitą bazę do dynamicznego rozwoju miejskiej komunikacji.

Jelenia Góra połączona została z innymi miastami koleją elektryczną, a od niedawna stanowi etap podróży dla tych, którzy udają się koleją do Francji czy Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Miasto nasze stanowi też centrum silnie rozbudowanej

Odnowione kamieniczki Rynku

Fot. Wydmuch

komunikacji PKS. Nie można zatem narzekać na brak komunikacyjnych kontaktów ze światem.

...dla ludności

Równoległe z rozwojem gospodarki szedł rozwój usług. W trosce o zdrowie obywateli rozbudowano opiekę lekarską: w Jeleniej Górze istnieje szpital, skupiający ambitną grupę zdolnych lekarzy, na usługi chorych jest 19 przychodni, w tym 15 przyzakładowych. 10 punktów aptecznych prowadzi sprzedaż leków. Pracujące matki znajdują opiekę dla swych dzieci w 5 żłobkach.

O zaopatrzenie społeczności troszczy się 12 przedsiębiorstw handlowych, prowadzących ogółem 398 punktów sprzedaży detalicznej. Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i zakłady usługowe Jeleniej Góry obsługują nie tylko mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości, ale również sąsiednie powiaty. 35 jednostek tego typu prowadzi ponad sto osiemdziesiąt punktów usługowych.

Przy znacznym napływie turystów o każdej porze roku — miasto zawsze musi zabiegać o właściwą sieć placówek gastronomicznych. W Jeleniej Górze jest 30 zakładów gastronomicznych, 26 stołówek i bufetów. Wartość usług na jednego mieszkańca wynosiła w roku 1969 — 692 zł. Obsługą ruchu turystycznego zajmują się oddziały „Orbisu”, „Gromady”, Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego „PTTK” a ponadto — własne Powiatowe Przedsiębiorstwo Usług Turystycznych „Turystyka”. W pięknym, usytuowanym w centrum miasta pawilonie mieści się Cen-

tralna Recepcja Informacji Turystycznej. Przy ulicy Świerczewskiego zlokalizowano Camping, obsługujący w sezonie letnim rzesze krajowych i zagranicznych turystów.

Sieć jeleniogórskich usług ma swoją egzotykę. Składają się na nią przede wszystkim stylowe, folklorystyczne zakłady gastronomiczne, takie jak „Karczma Staropolska”, utrzymany w stylu węgierskim „Tokaj” czy kawiarnia „Kasztelanka”. Najświeższym nabytkiem miasta jest restauracja „Arkadia” w odnowionej pierzei starówki.

Kształci się, kto żyw!

14 szkół podstawowych, Liceum Ogólnokształcące młodzieżowe i dla pracujących, dwie szkoły podstawowe dla pracujących, 13 średnich szkół zawodowych i techników młodzieżowych, 15 szkół zawodowych i przyzakładowych, trzy szkoły pomaturalne, jedna półwyższa, trzy filie wyższych uczelni — w tym jedna stacjonarna oraz Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna — złożą się na obraz jeleniogórskiej oświaty, jeśli wliczyć do tego 12 placówek wychowania przedszkolnego oraz Młodzieżowy Dom Kultury, prowadzący działalność pozaszkolną.

Ponad połowa kadry pedagogicznej legitymuje się wyższym wykształceniem lub dyplomem SN, znaczna

Wyposażenie gabinetu fizycznego w Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego. Fot. archiwum

część kontynuuje studia. Gabinety jeleniogórskich szkół są znakomicie wyposażone, a zorganizowana swego czasu wystawa pomocy naukowych była rewelacją na skalę wojewódzką i krajową.

Rozbudowany przemysł warunkuje istnienie wielu (27) specjalności i kierunków nauczania. Perspektywy stworzenia w Jeleniej Górze potężnej bazy turystycznej uzasadniły utworzenie pierwszej (w chwili powstania) placówki kształcącej fachową kadre do obsługi ruchu turystycznego. Największym sukcesem władz miasta było otwarcie przed rokiem pierwszej w kraju wyższej zawowej szkoły ekonomicznej (stacjonarnej filii wrocławskiej WSE). Sukcesem natomiast z rządu administracyjnych osiągnąć było przystosowanie w rekordowym tempie dla potrzeb filii budynku przejętego po Technikum Mechanicznym, które z kolei zawrotnie szybko przeprowadziło gruntowny remont przeznaczonych mu pomieszczeń.

Nad sprawami upowszechnienia oświaty czuwają w mieście oddziały Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Dolnośląskiego Towarzystwa Oświatowego czy specjalistyczne koła i stowarzyszenia naukowe. Kolejne edycje ROCZNIKA JELENIOGÓRSKIEGO w dużej mierze są owocem ludzi naszej oświaty.

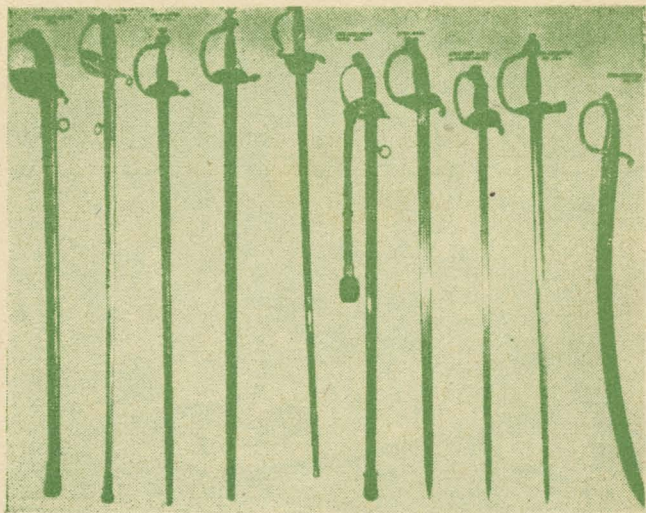
Postępująca nowoczesność znajduje swój wyraz w szkolnictwie nie tylko w stosowaniu nowych metod dydakty-

czno-wychowawczych, ale również w powoływaniu do życia takich kierunków, jak elektroniczny, które wiążą się nieodłącznie z zastosowaniem najnowszych metod w przemyśle. Część jeleniogórskich szkół w czasie trwania WRZESNIA będzie uroczyście święcić jubileusz 25-lecia.

KULTURA

Przed laty Jelenia Góra stanowiła przedmiot ogólnopolskiego zainteresowania. Eksperyment kulturalny, polegający na wypracowaniu metod działalności klubowej był zaczynem dla innych środowisk, innych miast. Obecnie baza kulturalna miasta wspiera się na szeregu dobrze działających placówek.

Dużym uznaniem cieszy się Państwowy Teatr Dolnośląski, organizator Dorocznych Spotkań Teatrów Wędrujących — jedynej tego rodzaju imprezy w Polsce, a zapewne i w Europie. Widowiska plenerowe, spektakle w halach fabrycznych, przedstawienia małych form scenicznych w kameralnych klubowych warunkach, spotkania z młodzieżą szkolną i robotniczą zyskały jeleniogórskiemu zespołowi liczną, wierną publiczność, a kolejne premiery są jednym z najważniejszych wydarzeń miesiąca. Zespół naszych aktorów utrzymuje żywy kontakt z Teatrami z Puli (Jugosławia) i Bautzen (NRD), a ostatnio,

Ze zbiorów Muzeum Regionalnego

Fot. Wydmuch

w sierpniu, wyjeżdżał na gościnne występy do Jugosławii. Również w sierpniu trójka jeleniogórskich aktorów z powodzeniem zaprezentowała „Pojedynek” Mar Bajdziejewa w telewizyjnym Festiwalu Teatrów Dramatycznych. W świeżo odremontowanym gmachu rozpoczyna Państwowy Teatr Dolnośląski swoje drugie dwudziestopięcioletcie.

Okolo 30.000 zwiedzających przewija się rocznie przez Muzeum Regionalne w Jeleniej Górze. Poza stałymi ekspozycjami, placówka udostępnia swoje wnętrza dla różnorodnych wystaw, prezentujących rodzime środowiska twórcze, kolekcje zbieraczy czy importowane zestawy.

Działalność Muzeum dokumentuje nie tylko polską przeszłość miasta, ale uczestniczy też w tworzeniu jego nowej historii.

Na wielką ilość polskich powiatów, tylko nieliczne mają swoje środowiska dziennikarskie. Chlubą miasta są edycje „Rocznika Jeleniogórskiego”. Jest to jedno z najlepszych wydawnictw kronikarskich w kraju. Niezakończony rytm wydawniczy Rocznika jest w dużej mierze zasługą Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Jeleniogórskiej. Wydawnictwo to jest firmowane przez Zakład Naukowy im. Ossolińskich. Rocznik podejmuje trudne problemy gospodarki, kultury i oświaty regionu.

Informację bieżącą zawiera, wydawany od trzynastu lat tygodnik „Nowiny Jeleniogórskie”. Pismo to w prze-

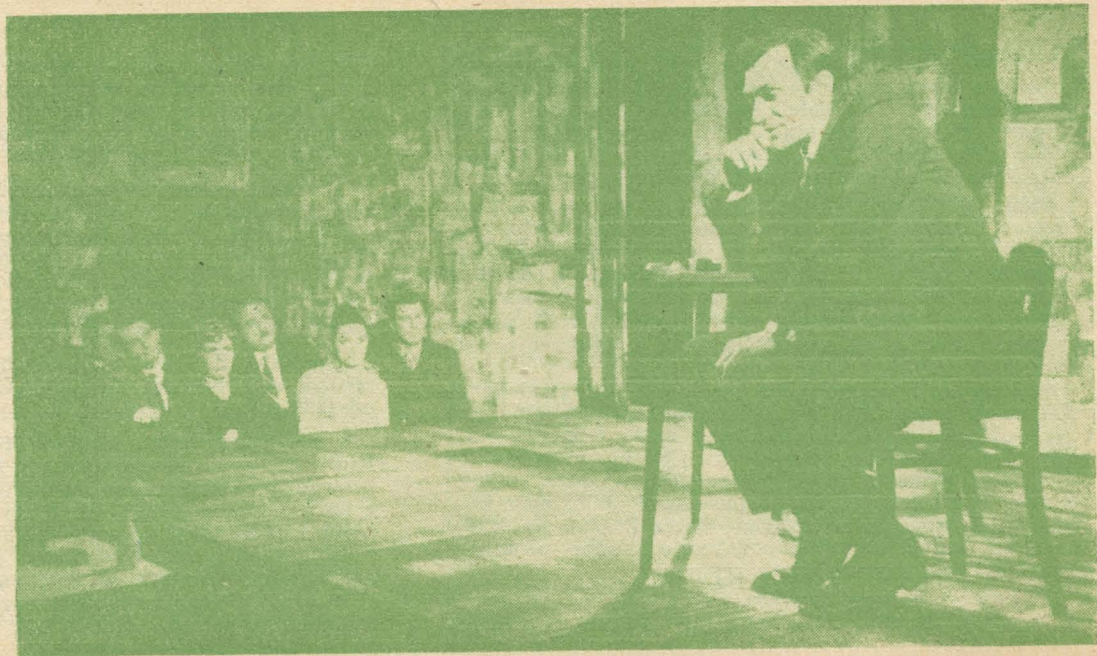
ciągu ostatniego roku podniosło nakład z 10, do 15 tysięcy. Poza serwisem informacyjnym, dostarcza czytelnikowi materiałów publicystycznych z życia regionu, nie stroniąc od rzetelnej krytyki, próbując traktować problemy analitycznie i postulatywnie.

W Jeleniej Górze prowadzi swój oddział redakcja „Gazety Robotniczej”. Wedle powszechnej opinii jeleniogórska mutacja „Gazety Robotniczej” redagowana jest w sposób ciekawy, wartościowy, a publikacje w niej zawarte zmierzają konsekwentnie do podnoszenia poziomu naszego społecznego życia, do likwidowania wszelkich niedostatków czy nieprawidłowości.

Zakłady Włókien Sztucznych chlubią się własnym zakładowym pismem „Wspólny Cel”, ukazującym się już od 1953 roku.

Kluby Towarzystwa Klubów Robotniczych i Chłopskich, Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, Klub Księgarza prowadzą wszechstronną działalność. Prelekcje, spotkania z ludźmi teatru, prasy, literatury, z działaczami społecznymi i politycznymi, poczynania sekcji zainteresowań i zespołów amatorskich składają się na obraz klubowej działalności. Wiodące są bez wątpienia dwie placówki: „Kwadrat”, który organizuje szereg imprez o zasięgu ogólnopolskim, oraz „Relaks”.

„Wieczór
autorski”
w Państwowym
Teatrze
Dolnośląskim

Fot. Dukiewicz

W Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki

Fot. Wydmuch

Wzrasta ilość czytelników i wypożyczeń w Miejskiej Bibliotece Publicznej (pięknie odnowionej), swoimi zasobami służy szperaczom Archiwum Miejskie. Najwyższy w województwie wskaźnik sprzedaży, ma jeleniogórski Dom Książki. Bogate życie muzyczne, ogniskujące się wokół Szkoły Muzycznej i Społecznej Orkiestry Symfonicznej, ambitny ruch plastyczny, interesujące poczynania Klubu Dyskusyjno-Literackiego, praca Poradni Kulturalno-Oświatowej, dopełniają obrazu kulturalnego życia miasta. Należałoby go jeszcze poszerzyć o działalność stowarzyszeń kulturalno-społecznych, ale wąskie ramy informatora nie pozwalają na kompletne omówienie zagadnień. Można tylko wyrazić przekonanie, że wrześniowe imprezy dopełnią to, czego tu nie zdołano podać, czyli zaprezentują dorobek jeleniogórskich środowisk w pełnym kształcie.

Parę razy do roku jeleniogórskich kibiców elektryzuje wieść o ogólnopolskich imprezach sportowych, lokalizowanych w naszym mieście. Władze centralne często obierają Jelenią Górę za miejsce poważnych rozgrywek, podkreślając tym rangę środowiska i zasługi miejscowych działaczy. Niezależnie od imprez „importowanych” — miasto jest siedzibą kilku klubów sportowych, w których takie dyscypliny jak kolarstwo, boks, zapasy, sporty zimowe, sporty powietrzne — są bardzo silnie reprezento-

wane. Podsumowaniem całorocznej aktywności tego środowiska bywają doroczne plebiscyty na 10 najlepszych sportowców. A już okresem szczególnie nasilonego działania jest Mała Olimpiada Wrześniowa — organizowana już po raz jedenasty.

Życie miasta w jego skomplikowanych przejawach nie da się zamknąć w kilku słowach. Zapewne należałoby dać do rąk czytelnika bogatą, wyczerpującą monografię — a ponad wszelką wątpliwość — materiały do niej byłyby bardzo obfite. Jelenia Góra nie doczekała się jeszcze monograficznego opracowania. Dla ogólnego jednak zorientowania — przytoczyliśmy tu odrobinę informacji, za-

czerpniętych z publikacji, wydawnictw poświęconych Jeleniej Górze (m. in. Czesława Margasa, Tadeusza Stecia, z dużej, najnowszej publikacji „Dolny Śląsk w Polsce Ludowej”, z materiałów wydrukowanych w miesięczniku „Śląsk” w roku 1947). Dane dotyczące obecnej chwili mogliśmy zdobyć dzięki uprzejmości Kierownika Powiatowego Urzędu Statystycznego. W części informacyjnej Programu podajemy wykaz kilku najważniejszych i najnowszych wydań, których lektura znacznie ułatwi zdobycie poszczególnych danych o przeszłości — i teraźniejszości stolicy Karkonoszy.

Informacje zestawiała M. S.

Słów kilka o sporcie

Wśród wielu ciekawych imprez, jakie co roku są organizowane w naszym mieście z okazji „Września Jeleniogórskiego”, poczesne miejsce zajmują imprezy sportowe. Wynika to z faktu, że każdy prawie mieszkaniec naszego miasta to kibic sportowy, że nasi działacze nie wyobrażają sobie „Września” bez sportu. Niektóre z tych imprez awansowały do rangi ogólnopolskiej.

Jedną z dyscyplin sportowych, w których jeleniogórzanie odnosili poważne sukcesy, jest kolarstwo. W roku 1964 kolarz „Karkonoszy” Krzysztof Godlewski zakwalifikował się do kadry narodowej, sukces ten powtórzył zawodnik „Dolnoślązaka” Bogdan Lengiewicz, który reprezentował następnie barwy narodowe na mistrzostwach świata w Brnie w roku 1969. Czterooosobowa drużyna, w której startował, zakwalifikowała się na dystansie 4 km na torze do finału i zajęła ostatecznie 5—8 miejsce.

Dyscypliną najbardziej przez jeleniogórzan umiłowaną jest jednak niewątpliwie piłka nożna. Już w październiku 1945 roku rozegrany został na miejskim stadionie pierwszy mecz międzynarodowy w tej dyscyplinie, między reprezentacją Jeleniej Góry i granicznego okręgu CSRS Liberec.

W następnych latach drużyny piłkarskie mnożyły się jak przysłowiowe grzyby po deszczu. Pierwszą, o której było najwcześniej głośno, to cieplicki WUZ, drużyna przy Wojewódzkim Urzędzie Ziemiem, która jak równy z równym toczyła towarzyskie pojedynki z zespołami wyższych klas z całej Polski.

W roku 1962 głośno było w całej Polsce o piłkarzach „Karkonoszy”. Drużyna A-klasowa, walcząca zaledwie o awans do ligi okręgowej, zrobiła wielką karierę w rozgrywkach pucharu Polski, zwyciężając naprzód 1:0 I-ligową Lechię Gdańsk, a następnie również 1:0 II-ligową Stal Rzeszów (nie licząc drużyn ligi okręgowej) i zakwalifikowała się do ćwierćfinału.

W gazecie zakładowej Zakładów Włókien Sztucznych „Celwiskoza”, które były macierzystym zakładem „Karkonoszy”, ukazała się w owych dniach dowcipna fraszka następującej treści:

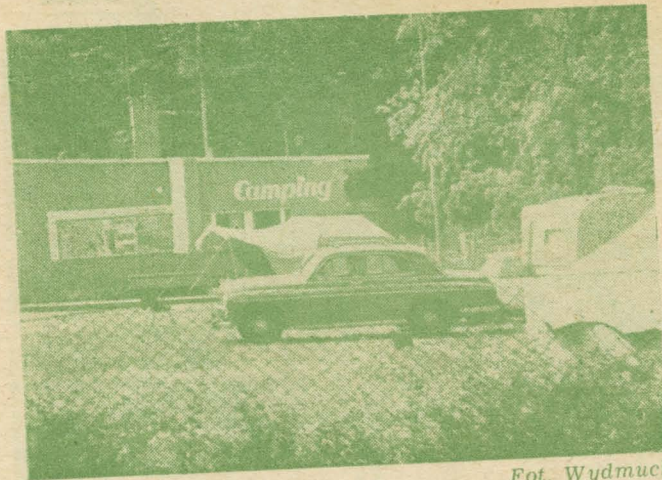
— „Lechię pokonali — Stal rozhartowali,
eh! gdyby tak jeszcze Odrę sforsowali!”

Te marzenia kibiców jeleniogórskich nie spełniły się. Karkonosze przegrały 0:2 z Odrą w Opolu, odpadły z dal-

Aeroklub
Jeleniogórski

Fot. Basióra

Camping

Fot. Wydmuch

szych rozgrywek ale z honorem, o czym prasa donosiła w następujący sposób:
„Sport” Katowice:

„...zakończyła się bezprzykładna „epopeja” Karkonoszy. Bohaterzy tegorocznego Pucharu Polski przegrali w Opolu 0:2, niemniej jednak w takim stylu, który wystawia im jak najlepsze świadectwo. Żegnamy więc piłkarzy z Jeleniej Góry gromkim „brawo chłopcy!”

„Przegląd Sportowy” — Warszawa:

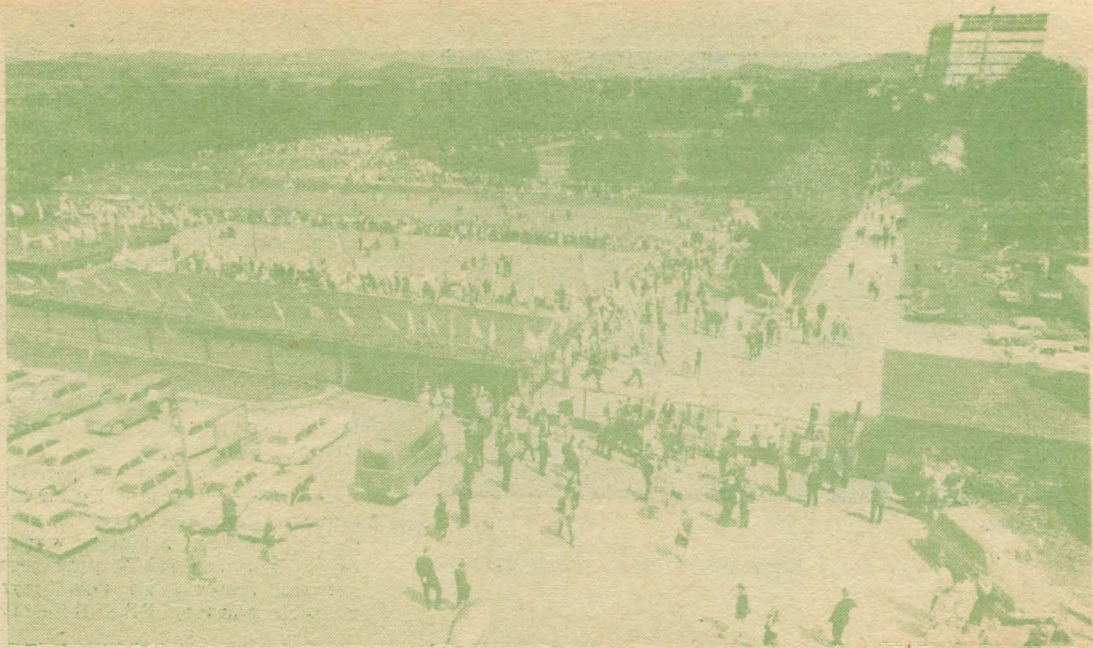
— „Drużyna Karkonoszy zrobiła w Pucharze Polski rewelacyjną karierę. Bliżej nieznanemu A-klasowemu zespołowi z Jeleniej Góry wysadził z siodła gdańską Lechię, rzeszowską Stal i dopiero w ćwierćfinale potknął się na zespole Odry... Ten młody zespół pozostawił w Opolu jak najlepsze wrażenie i zdobył sympatię publiczności...”

Od tego czasu marzeniem kibiców i działaczy piłkarskich jest awans drużyny jeleniogórskiej do III ligi. Nie udało się on jednak ani Polonii ani Karkonoszom, zrealizowana więc została od dawna wysuwana propozycja połączenia tych klubów, co miało przynieść w efekcie sukces.

Kibice zaczynają się jednak już niecierpliwić. W sezonie 1968/69 piłkarze Dolnoślązaka, który powstał z połączenia Polonii z Karkonoszami, byli o krok od awansu, dali się jednak na finiszu wyprzedzić Górnikowi ze Słupca, w sezonie 1969/70 przy jeszcze bardziej sprzyjającej sytuacji historia się powtórzyła. Tym razem uprzedził naszych piłkarzy BKS Bolesławiec.

4111 10114

Stadion

Fot.

Adamski

Jak będzie dalej? Chociaż „Wrzesień Jeleniogórski” nie jest właściwą okazją do rozważań nad aktualną sytuacją w sporcie jeleniogórskim, zwłaszcza że jest ona nie najlepsza, nie sposób tych rozważań kibica nie zakończyć jakimiś uwagami, które by odpowiedziały na postawione wyżej pytanie.

Mimo teoretycznie słusznego posunięcia, jakim było stworzenie jednego jeleniogórskiego, międzyzakładowego klubu sportowego, w miejsce dotychczasowych dwóch: Polonii i Karkonoszy, nie udało się wciągnąć do pracy w nowym klubie większej liczby działaczy rekrutujących się ze wszystkich zakładów naszego miasta, ani zwielokrotnić środków i wysiłków do prowadzenia nowego

klubu. Stąd Dolnoślązak jest ciągle jeszcze na miarę Karkonoszy lub Polonii.

Jeżeli więc w przyszłości ma być lepiej, od teorii musimy przejść do praktyki. Dolnoślązak z klubu Zakładów Włókien Sztucznych „Celwiskoza” musi stać się klubem wszystkich większych zakładów naszego miasta.

Od czego zacząć? Jedni mówią, że od zwielokrotnienia środków na prowadzenie klubu, inni że od zaangażowania większej ilości działaczy. Głosuję za tą drugą propozycją.

Jeżeli w Dolnoślązaku będzie więcej działaczy, wszystko powinno się potoczyć dalej właściwym nurtem.

Stanisław Kozar

Korty
tenisowe
przy
ul. Swierczewskiego

Fot.

Adamski

Kalendarz imprez wrześniowych

6 WRZEŚNIA — niedziela

godz. 11.00 — Ogólnopolski mityng lekkoatletyczny z udziałem klubów dolnośląskich i czołówki zawodników krajowych — Stadion Miejski w Jeleniej Górze.

12 i 13 WRZEŚNIA — sobota i niedziela

— Czwórmecz piłki nożnej z udziałem zespołów: ZSRR z Legnicy, CSR z Trutnova i NRD z Bautzen — Stadion Miejski w Jeleniej Górze (12.IX o godz. 16 i 13.IX o godz. 14,—).

13 WRZEŚNIA — niedziela

godz. 9.00 — Spartakiada lekkoatletyczna LZS o Puchar Przewodniczącego PPRN w Jeleniej Górze — Stadion Miejski w Jeleniej Górze.

godz. 13.00 — Mecz judo pomiędzy reprezentacjami Trutnov (CSR) a Jelenią Górą — Stadion Miejski Jelenia Góra.

14 do 19 WRZEŚNIA

— VI Tydzień Sportu Szkół Podstawowych z udziałem młodzieży miejscowych szkół podstawowych; zawody piłki ręcznej, piłki nożnej, zawody l. a., sztafeta uliczna — Stadion Miejski w Jeleniej Górze.

16 do 19 WRZEŚNIA

godz. 16.00—19.00 — Międzynarodowy Turniej Tenisowy — korty tenisowe przy ul. Świerczewskiego w Jeleniej Górze.

15 do 30 WRZEŚNIA

— Międzyzakładowa spartakiada piłki nożnej o Puchar „Września Jeleniogórskiego” z udziałem reprezentacji miejscowych zakładów pracy — Stadion Miejski w Jeleniej Górze.

19 WRZEŚNIA — sobota

godz. 10.00 — Zjazd absolwentów Jeleniogórskiej

Zakinada

Fot. Kabicki

Średniej Szkoły Ekonomicznej —
uroczyste otwarcie zjazdu w sali
Teatru Zdrojowego w Cieplicach.
W programie:

- sesja naukowa w Centralnej
Szkołe Instruktorów Zuchowych
w Cieplicach,
- raut w salach Domu Zdrojowego
Cieplice,
- koncert Jeleniogórskiej Orkiestry
Symfonicznej w Parku Zdrojo-
wym w Cieplicach.

godz. 16.00

- Żakinada na Placu Ratuszowym i
barwny korowód młodzieży ulicami
miasta.

godz. 16.00

- Defilada młodzieżowa na zakończe-
nie VI Tygodnia Sportu Szkół Pod-
stawowych — Stadion Miejski w Je-
leniej Górze.

godz. 17.00—20.00

- Jesienny Bal Młodzieżowy — sala
klubu MDK przy ul. Skłodowskiej-
Curie.

godz. 18.00 — UROCZYSTA INAUGURACJA „WRZEŚNIA JELENIOGÓRSKIEGO” w sali Teatru; w części artystycznej premiera sztuki P. Merimée — „Teatr Klary Gazul” w wykonaniu Zespołu Państwowego Teatru Dolnośląskiego w Jeleniej Górze.

20 WRZEŚNIA niedziela

- godz. 10.00 — V Turniej Recytatorski o „Laur Poetycki Jeleniej Góry” — sala klubu „Kwadrat” przy ul. Grunwaldzkiej 2.
- godz. 10.00 — Zawody gokartowe o Puchar „Września Jeleniogórskiego” z udziałem zespołów Legnicy, Wrocławia, Zgorzelca i Lubania — ul. Kochanowskiego.
- godz. 10.00 — Dalszy ciąg Zjazdu Absolwentów Jeleniogórskiej Średniej Szkoły Ekonomicznej; spotkanie uczestników w budynku szkoły przy ul. Teatralnej.
- godz. 10.00 — Mecz szachowy pomiędzy reprezentacjami Katowic i Jeleniej Góry — promenada przy ul. 15 Grudnia.

godz. 10.00—15.00 — Błyskawiczny turniej szachowy o Puchar Przewodniczącego Komitetu Obchodów „Września Jeleniogórskiego” — klub szachowy w Cieplicach, ul. Mireckiego.

godz. 12.00 — Koncert Orkiestry Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej — promenada przy ul. 15 Grudnia (obok Pomnika Wdzięczności).

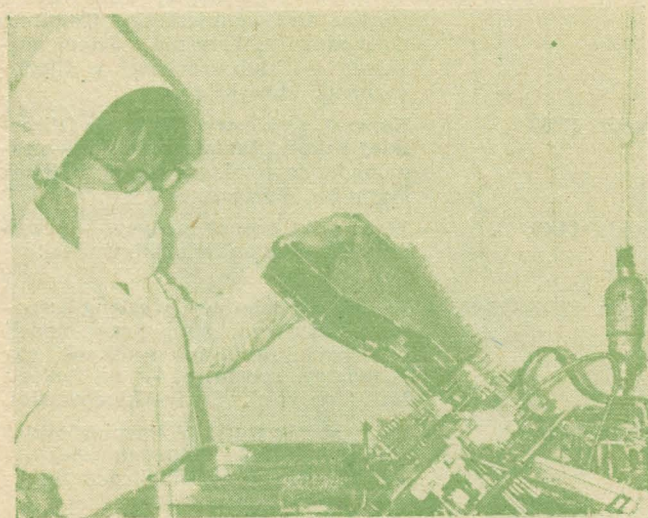
godz. 14.00 — Mecz piłki nożnej medycy — prawnicy — Stadion Miejski w Jeleniej Górze.

godz. 15.00—18.00 — Festyn młodzieżowy, występy zespołów artystycznych, pokazy modeli latających, jazda na wrotkach, gry i zabawy sportowe — na boisku MDK przy ul. Curie-Skłodowskiej.

godz. 18.00 — Bal absolwentów Jeleniogórskiej Średniej Szkoły Ekonomicznej — Dom Zdrojowy w Cieplicach Śl.

21 WRZEŚNIA — poniedziałek

godz. 19.00 — Spotkanie z Tadeuszem Steciem,

W ampulkarni Jeleniogórskich Zakładów

Farmaceutycznych

Fot. Suchoń

autorem licznych publikacji o Ziemi Jeleniogórskiej — sala klubu „Relaks” przy ul. 1 Maja 32.

godz. 19.00

— XVIII program pod hasłem „My Jeleniogórzanie” poświęcony Państwowemu Teatrowi Dolnośląskiemu z okazji jubileuszu 25-lecia działalności.

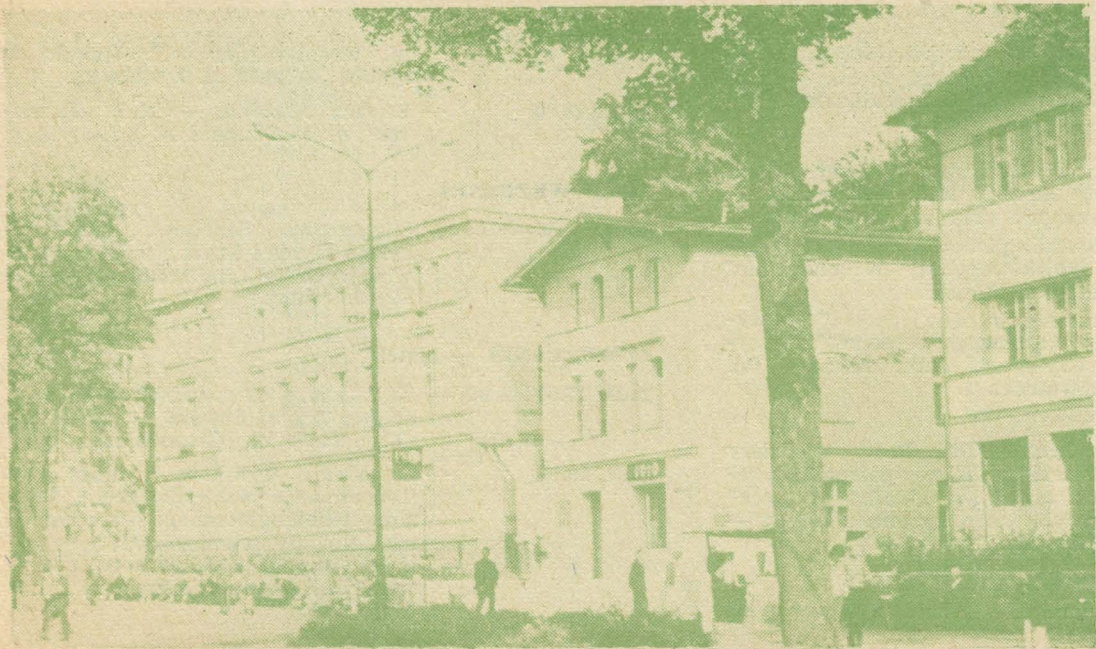
21, 23, 25 WRZEŚNIA

godz. 15.00—18.00 — Turniej piłki koszykowej dla SKS-ów szkół podstawowych — sala sportowa MDK.

22 WRZEŚNIA — wtorek

godz. 17.30

— IV muzyczna sesja naukowa — referat docent Teresy Rzepeckiej na temat: Przed VIII Międzynarodowym Konkursem im. Fryderyka Chopina w Warszawie; Recital fortepianowy Ewy Sołtyk — w programie utwory Fryderyka Chopina — sala koncertowa Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia — ul. 22 Lipca 10b.

Ul. 15 Grudnia

Fot.

Mierzwiński

godz. 17.00 i 20.00 — „ABC” regionu jeleniogórskiego — w relacji Tadeusza Stecia — klub „Kwadrat” ul. Grunwaldzka 2.

23 WRZEŚNIA — środa

godz. 16.00—18.00 — Koncert Orkiestry Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej — promenada przy ul. 15 Grudnia.

godz. 17.00 — Widowisko plenerowe Śląskiej Estrady Wojskowej „My Wrocławianie” — Stadion Miejski.

godz. 18.00 — „Wrześniowy podwieczorek” — występy klubowych zespołów artystycznych — sala klubu „Kwadrat” ul. Grunwaldzka 2.

23—27 WRZEŚNIA

— VII Ogólnopolski Rajd Młodzieży ZMS „Sudety 70” pod patronatem redakcji tygodnika „Walka Młodych” i Telewizyjnego Ekranu Młodych — TV Warszawa.

24 WRZEŚNIA — czwartek

godz. 18.00 — Spotkanie z pilotami szybowcowymi

M. Wróblewskim i E. Makulą w klubie „Relaks” ul. 1 Maja 32.

godz. 18.00 — Estrada Szkolna — klub „Juventus”, ul. 15 Grudnia 26.

24—27 WRZEŚNIA

godz. 9.00—20.00 — Mistrzostwa Szachowe Wrocławskiego Okręgu Szkół Średnich i Zawodowych — sala MDK ul. Curie-Skłodowskiej.

25 WRZEŚNIA — piątek

godz. 17.00 i 20.00 — „O kulturze na codzień” mówi prof. dr Jan Trzynadłowski — sala klubu „Kwadrat”, ul. Grunwaldzka 2.

godz. 18.15 — Ogłoszenie wyników konkursu na wspomnienia pionierów Ziemi Jeleniogórskiej, ogłoszonego przez tygodnik „Nowiny Jeleniogórskie” — spotkanie zespołu redakcyjnego z czytelnikami — klub „Księgarza” ul. 1 Maja 10b.

25 do 27 WRZEŚNIA

godz. 16.00—20.00 — Turniej zapaśniczy — sala MDK w Jeleniej Górze.

godz. 10.00 — Wyścig kolarski o Puchar Redakcji „Nowin Jeleniogórskich”.

26 WRZEŚNIA — sobota

godz. 10.00 — „Spotykamy się po latach...” zjazd absolwentów i wychowanków Liceum Ogólnokształcącego z okazji 25-lecia szkoły.

W programie m. in.:

— spotkania koleżeńskie,

— zwiedzanie szkoły i gabinetów specjalistycznych,

— wycieczki i rajdy,

— wielki bal w salach Hotelu Europejskiego.

godz. 17.00—20.00 — „Kasztany, kasztany...” — wieczorek taneczny w klubie MDK, ul. Curie Skłodowskiej.

godz. 18.00

— V Turniej Tańca Towarzyskiego o Puchar Karkonoszy — Klub „Kwadrat” ul. Grunwaldzka 2.

godz. 19.00

— „Teatr Klary Gazul” — Prospera Merimée — sala Państwowego Teatru Dolnośląskiego.

godz. 21.00

— Tradycyjny bal „Jesienne liście” — klub „Relaks” ul. 1 Maja 32.

26 do 27 WRZEŚNIA

— Rajd pieszy im. Marysieńki Sobieskiej — baza rajdu — Cieplice Śl.

26 i 27 WRZEŚNIA

— Samochodowy Rajd Gwiazdzisty po Kotlinie Jeleniogórskiej z udziałem zawodników krajowych i zagranicznych — Cieplice Śl.

27 WRZEŚNIA — niedziela

godz. 10.00

— „Poznajemy bliżej własne miasto...” wycieczka po mieście połączona z gawędą o jego historii i dniu dzisiejszym — prowadzi Tadeusz Steć

„Krakowiacy i Górale” na scenie jeleniogórskiego teatru.

66 62 101

Fot. Dukiewicz

	— zbiórka na Placu Ratuszowym obok Studni Neptuna.
godz. 10.30	— III Eliminacje Samochodowych Rajdowych Mistrzostw Okręgu — Cieplice Śl.
godz. 12.00	— Samochodowy Wyścig Górski o Puchar Śnieżki — Piechowice.
godz. 12.00 i 17.00	— V Turniej Tańca Towarzyskiego o Puchar Karkonoszy (d. c.) — klub „Kwadrat” ul. Grunwaldzka 2.
godz. 19.00	— „Teatr Klary Gazul” — Prospera Merimée — sala Państwowego Teatru Dolnośląskiego w Jeleniej Górze.

REPERTUAR KIN JELENIOGÓRSKICH

„L O T”	
14—20 września	— „Ruchomy cel” — film prod. USA od lat 16,
21—23 „	— „Labirynt miłości” prod. radz. panor., od lat 14,
24—27 „	— „Krajobraz po bitwie” — prod. pol. od lat 14.
„MARYSIENKA”	
19—20 września	— „Angelica i sultan” — prod. franc. panor., kolor od lat 16,

21—24 „	— „Białe wilki” — prod. NRD, panor. kolor. od lat 16,
25—27 „	— „Czekam w Monte Carlo” — prod. pol. kolor. od lat 11.
„T A T R Y”	
17—18 września	— „Jak rozpętałem II wojnę światową” — cz. I, prod. pol. panor. kolor. od lat 14,
19 „	— „Kobieta z wydm” — film studyjny, prod. jap. od lat 18,
20 „	— „Jak rozpętałem II wojnę światową” — cz. II i III,
21—23 „	— „Dziewczyna z Diabelskiej Przystani” prod. węg. od lat 16,
24—27 „	— „Planeta małp” — prod. USA, panor. kolor. od lat 16.

W Y S T A W Y

MUZEUM REGIONALNE — ul. Matejki nr 28

1. „Z przeszłości Ziemi Jeleniogórskiej” — historia, rzemiosło artystyczne.
2. „Rękodzieło i sztuka” — II przegląd dorobku twórców Szkoły Rzemiosł Artystycznych w Cieplicach.
3. „Śląskie szkło artystyczne”.
4. „Wnętrze chaty podkarkonoskiej”.

STUDIUM NAUCZYCIELSKIE — ul. Nowowiejska Nr 3
 „PIĘKNO POLSKI — JELENIA GÓRA 78” — Krajowa Wystawa
 Filatelistyczna w dniach 12 do 25 września.

KLUB KSIĘGARZA — ul. 1 Maja 16b
 WYSTAWA KWIATÓW JESIENNYCH — w dniach 25 — 27
 września.

MAŁY INFORMATOR DLA GOŚCI I JELENIOGÓRZAN HOTELE, RESTAURACJE, KAWIARNIE

	nr tel.
Hotel Europejski ul. 1 Maja 10	232 31
Restauracje:	
„Arkadia”, Plac Ratuszowy 39	241 47
„Delfin”, ul. Konopnickiej 17	234 55
„Dworcowa”, Dworzec Główny PKP	220 68
„Europa”, ul. 1 Maja 10	241 74
„Karczma staropolska”, ul. 1 Maja 55	223 58
„Myśliwska”, ul. Wyczółkowskiego 1	221 84
„Parkowa”, ul. Świerczewskiego 61	249 81
„Stylowa”, Pl. Bieruta 1	221 63
„Teatralna”, Al. Wojska Polskiego 63	220 16
„Tokaj”, ul. Pocztowa 7	244 79
Kawiarnia „Kasztelanka”, Plac Ratuszowy 30	224 25

PLACÓWKI KULTURALNE

Państwowy Teatr Dolnośląski, Al. Wojska Polskiego 38 232 74
 Muzeum Regionalne, ul. Matejki 28 234 65

K i n a:

„Lot”, ul. Pocztowa 8 229 56
 „Marysienka”, ul. 1 Maja 56 226 46
 „Tatry”, ul. Krótka 3 223 78
 „Turysta” (młodzieżowe), ul. 22 Lipca 17 249 11

K l u b y:

Garnizonowy Oficerski 220 81
 „Kwadrat”, ul. Grunwaldzka 2 229 05
 „Księgarza”, ul. 1 Maja 10 242 96
 „Międzynarodowej Prasy i Książki”,
 Pl. Ratuszowy 50 234 28
 „Relaks”, ul. 1 Maja 32 242 54

REDAKCJE

„Nowiny Jeleniogórskie”, ul. Okrzei 20 229 13
 Oddział „Gazety Robotniczej”, 15 Grudnia 36 220 80
 „Słowo Powszechne”, ul. Szymanowskiego 1 248 55

SŁUŻBA ZDROWIA

A p t e k i:

nr 53 ul. 1 Maja 17	221 36
nr 55 Pl. Ratuszowy 47	220 02
nr 152 ul. Morcinka 1	248 26
Przychodnia Miejska, ul. 15 Grudnia 1	232 64
Szpital Miejski, ul. Zeromskiego 2	240 16
Pogotowie Ratunkowe, Al. Wojska Polskiego 21	99

K O M U N I K A C J A

Informacja PKP	239 36
Informacja PKS	248 15
Postój taksówek	222 22
	227 27

WYKAZ TRAS KOMUNIKACJI MPK

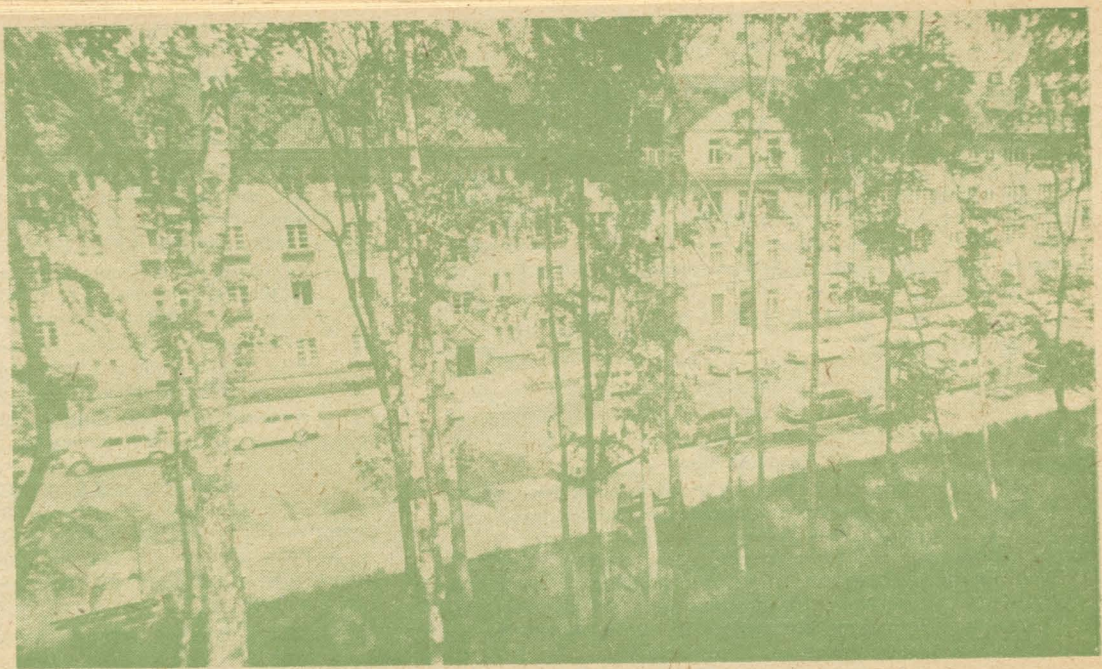
Numer	Przebieg trasy
1	ul. Mickiewicza, Aleja Wojska Polskiego, ul. Swierczewskiego, Pl. Bieruta, Pl. Stalingradu, ul. Sobieskiego, Podwale, Grunwaldzka — Jeżów.
2	„Celwiskoza”, ul. Pstrowskiego, Aleja Wojska Polskiego, ul. W. Pola, Chłopska, Grabarów, Maciejowa, Komarno.
3	Osiedle Pomorskie, ul. Fabryczna, Sobieskiego, Mostowa, Osiedle Robotnicze, Drzymaly, W. Pola, Łomnicka — Łomnica lub Mysłakowice.

4	Dworzec PKP, ul. 1 Maja, Aleja Wojska Polskiego, ul. Wolności — Cieplice, Podgórzyn.
5	Dworzec PKP, ul. 1 Maja, Aleja Wojska Polskiego, ul. Wolności, Cieplice, Sobieszów.
6	Dworzec PKP, ul. 1 Maja, Aleja Wojska Polskiego, ul. Armii Czerwonej, 22 Lipca, Plac Bieruta, ul. Wolności — Cieplice (pętla).
7	Zabobrze, ul. Mostowa, Osiedle Robotnicze, W. Pola, Aleja Wojska Polskiego, ul. Armii Czerwonej, 22 Lipca, Plac Bieruta, ul. Wolności, Cieplice (ul. Sprzymierzonych).
8	Zabobrze, ul. Legnicka, Mostowa, Podwale, Sobieskiego, Plac Stalingradu, ul. Wolności, Zajezdnia (kursuje tylko w dni robocze, od godziny 5 do 20).
9	Dworzec PKP, ul. 1 Maja, Aleja Wojska Polskiego, ul. Wolności, Cieplice, Sobieszów, Piechowice.

INFORMACJA TURYSTYCZNA

Centralna Recepcja i Informacja Turystyczna, ul. 15 Grudnia.	242 06
Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa „Gromada”, ul. 22 Lipca 41	225 07
Polskie Biuro Podróży „Orbis”, ul. 15 Grudnia 36 centr.	220 57
kasy biletowe	222 07

Ul. Drzymały

Fot.
Adamski

- PTTK — Oddział „Sudety”, Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego, ul. 1 Maja 41 236 21
- Powiatowe Przedsiębiorstwo Usług Turystycznych „Turystyka”, ul. Kochanowskiego 3 228 89

MIKROBIBLIOGRAFIA JELENIOGÓRSKA

(Niektóre większe wydawnictwa, opublikowane po roku 1960)

- Rocznik Jeleniogórski — tom od I do VIII — 1963—1970 rok.
Wyd. Zarząd Powiatowy TRZZ i Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Jeleniogórskiej.
- Steć Tadeusz, Walczak Wojciech — Karkonosze. Zarys Monograficzny. Wydawn. „Sport i Turystyka”, Warszawa 1962, wyd. II.
- Szypowscy Andrzej i Maria — Jelenia Góra. Wyd. „Sport i Turystyka”, Warszawa 1964 wyd. I, 1967 wyd. II.

Steć Tadeusz — Sudety Zachódnie, Wyd. „Sport i Turystyka” Warszawa 1965 — wydanie drugie, poprawione i rozszerzone.

Drzewińska Elżbieta — Ziemia Jeleniogórska. Wyd. „Śląsk” Katowice 1967

Włodzimierz Koszarski — „W Sudetach”. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1968.

Walczak Wojciech — Dolny Śląsk cz. I „Sudety” Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1968.

PONADTO:

- Kwaśny Zbigniew — Teksty źródłowe do historii Jeleniej Góry. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1964
- Dolny Śląsk w Polsce Ludowej praca zbiorowa. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wrocław 1970.

**SPÓŁDZIELNIA PRACY
„CZYSTOŚĆ”**

w Jeleniej Górze, Osiedle Robotnicze 10

WYKONUJE USŁUGI

w zakresie chemicznego czyszczenia odzieży, prania bielizny, prasowania koszul oraz odświeżania garderoby.

Usługi na terenie Jeleniej Góry
świadczymy poprzez punkty przyjęć:

- ul. 22 Lipca 2
- ul. Osiedle Robotnicze 10
- ul. Podwale 17,
- ul. Drzymały 17
- ul. Świerczewskiego 31
- ul. Kasprowicza 10

PONADTO POSIADAMY PUNKTY PRZYJĘĆ:
w Cieplicach, Kowarach, Karpaczu, Szklarskiej Porębie, Świeradowie Zdroju, Mirsku, Gryfowie, Lubaniu i Lwówku.

**FABRYKA MASZYN PAPIERNICZYCH
„FAMPA”**

Cieplice, ul. Fabryczna Nr 1
tel. 51-061 (do 65) dalekopis nr 34249

Produkująca w Cieplicach od 25 lat Fabryka Maszyn Papierniczych jest jedynym w Polsce Zakładem dostarczającym kompletne maszyny i urządzenia dla przemysłu celulozowo-papierniczego. W obecnej chwili „FAMPA” produkuje nowoczesne instalacje do produkcji bibulek, papierów pakowych, papierów piśmiennych, drukowych oraz kartonów i tektur.

W ciągu 25 lat istnienia „FAMPA” dostarczyła krajowym odbiorcom kilkadziesiąt kompletnych instalacji papierniczych.

Za granicą pracuje 15 kompletnych instalacji zaś 5 dalszych w różnych etapach realizacji.

Maszyny wyprodukowane przez FAMPE pracują między innymi:
w Związku Radzieckim, Czechosłowacji, Turcji, Rumunii, Węgrzech, Bułgarii, Chińskiej Republice Ludowej, Brazylii, Zjedn. Republice Arabskiej.

Technikum Budowlane na Zabobrze
— kompleks nowych budynków.

Fot. Adamski

OGRODNICZY ZAKŁAD HANDLOWY

w Jeleniej Górze, ul. Pijarska nr 26

PROWADZI

SPRZEDAŻ WARZYW I OWOCÓW

w następujących sklepach:

W JELENIEJ GÓRZE

- SKLEP Nr 1 — ul. Wolności 11
- „ Nr 18 — ul. Konopnickiej 26
- „ Nr 21 — ul. Wolności 52
- „ Nr 22 — ul. 1 Maja 23
- „ Nr 23 — Plac Bieruta 3
- „ Nr 24 — ul. 1 Maja 20
- „ Nr 25 — ul. 1 Maja 4

W CIEPLICACH

- SKLEP Nr 4 — ul. Jagiellońska 22
- „ Nr 29 — ul. Mireckiego 14
- „ Nr 30 — ul. 1 Maja 137

SPOŁDZIELNIA PRACY USŁUG SAMOCHOD.

„CENTRANS”

Jelenia Góra, ul. Słowackiego 3

P o l e c a usługi samochodowe w zakresie:

NAPRAWY, MYCIE, KONSERWACJA ORAZ
PARKOWANIE POJAZDÓW MECHANICZ-
NYCH

Jelenia Góra, ul. Słowackiego 3, tel. 231-60

NAPRAWY i BIEŻNIKOWANIE OPON

Jelenia Góra, ul. Pocztowa 8, tel. 221-08

WYNAJEM SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH
I DOSTAWCZYCH

Jelenia Góra, ul. Chłopska 20, tel. 220-54

POKRYCIA GALWANICZNE, MIEDZIOWA-
NIE, CYNKOWANIE, NIKLOWANIE, CHRO-
MOWANIE

Jelenia Góra, ul. Chłopska 20, tel. 229-81

HUTA SZKŁA TECHNICZNEGO

w Jeleniej Górze, ul. Chłopska 2/10
tel. 240 34; telex 343 09

produkuje rurki i pręty ze szkła sodowo-potasowo-wapniowego w następujących asortymentach:

- rurki szklane na świetlówki
- rurki tzw. sodowe o $\varnothing 3-40$ mm przeznaczone dla przetwórstwa szklarskiego na próbówki, epruwetki, ozdoby choinkowe, opakowania farmaceutyczne, cygarniczki itp.
- pręty sodowe o $\varnothing 3-12$ mm dla przetwórstwa szklarskiego.

Około 50% produkcji eksportuje do BULGARII, NRD, CZECHOSŁOWACJI, INDH, NRF, JUGOSŁAWII, RUMUNII, WĘGIER i ZRA.

Sprzedają rurek i prętów zajmuje się Biuro Zbytu Szkła w Sosnowcu i C.E.I. „MINEX” w Warszawie.

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ODZIEŻOWEGO

„Confex”

w Jeleniej Górze ul. Mostowa 2.

PRODUKUJĄ:

DLA ODBIORCÓW KRAJOWYCH I NA EKSPORT
ODZIEŻ ROBOCZĄ

OCHRONNĄ

I SŁUŻBOWĄ

WEDŁUG NAJNOWSZYCH WZORÓW

„S P O Ł E M” WOJEWÓDZKA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW WE WROCŁAWIU
ODDZIAŁ W JELENIEJ GÓRZE

POLECA SZANOWNYM KLIENTOM SZEROKI ASORTYMENT ARTYKUŁÓW

- Odzieżowych
- Turystyczno-sportowych
- Elektrotechnicznych i gospodarstwa domowego w sklepach

„MODA MĘSKA”

„NASTOLATKA”

„MODA DAMSKA”

„SPORTOWIEC”

ART. ELEKTROTECHNICZNE

ART. GOSPODARSTWA DOMOWEGO

- Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 62
- Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 59
- Jelenia Góra, ul. M. Konopnickiej 13

- Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 7
- Jelenia Góra, ul. M. Konopnickiej 25
- Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 19

KARKONOSKIE ZAKŁADY GASTRONOMICZNE W JELENIEJ GÓRZE

POLECAJĄ KONSUMENTOM USŁUGI:

- w restauracji węgierskiej „**TOKAJ**” smaczne potrawy kuchni węgierskiej
- w restauracji „**EUROPA**” obsługę uroczystości rodzinnych i jubileuszowych oraz miłą zabawę na dansingu
- w „**STAROPOLSKIEJ KARCZMIE**” jadło i napitki staropolskie
- w restauracji „**DELFIN**” smaczne posiłki śniadaniowe, obiadowe i kolacyjne oraz wyroby z ryb
- w restauracji „**KARKONOSZE**” w Szklarskiej Porębie wyżywienie turystów oraz zabawy na dansingach
- w restauracji „**PATRIA**” w Karpaczu zabawy na dansingach

WSZYSTKIE RESTAURACJE I BARY K.Z.G.

realizują zamówienia na posiłki regeneracyjne dla pracowników, zakładów pracy oraz wydają posiłki abonamentowe osobom indywidualnym.

„ZAKŁADY MIĘSNE” W JELENIEJ GÓRZE

produkuja półfabrykaty pod nazwą

H A M B U R G E R Y

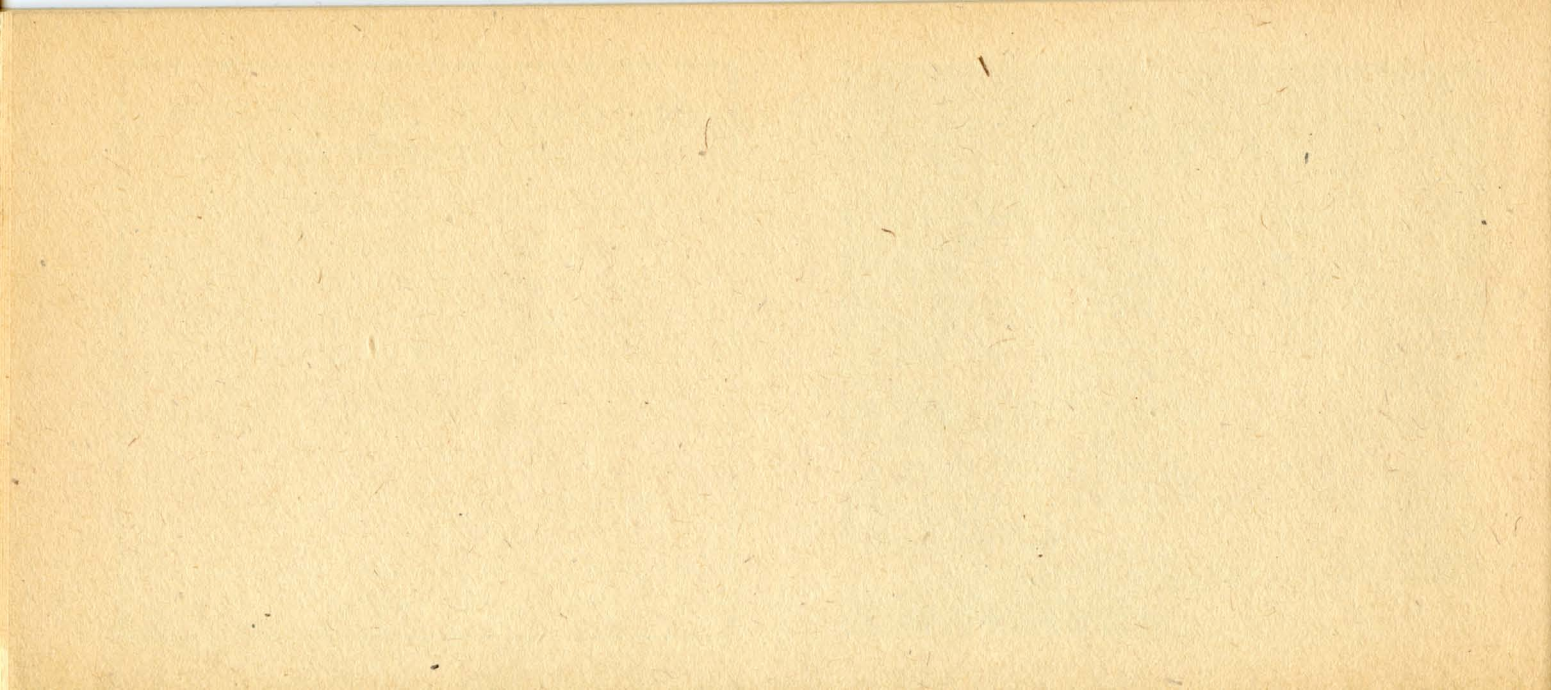
Jest to masa rozdrobnionego mięsa z dodatkami i przyprawami, przygotowana identycznie jak na domowe kotlety siekane i jest zapakowana w woreczki polietylenowe. Waga jednego opakowania wynosi 500 g — cena zł 12.50

Hamburgery wystarczy uformować w płaskie krążki i usmażyć na patelni.

P.T. Konsumenci żądajcie hamburgerów w każdym sklepie MHM!

B XI-5M

090000 Sierka